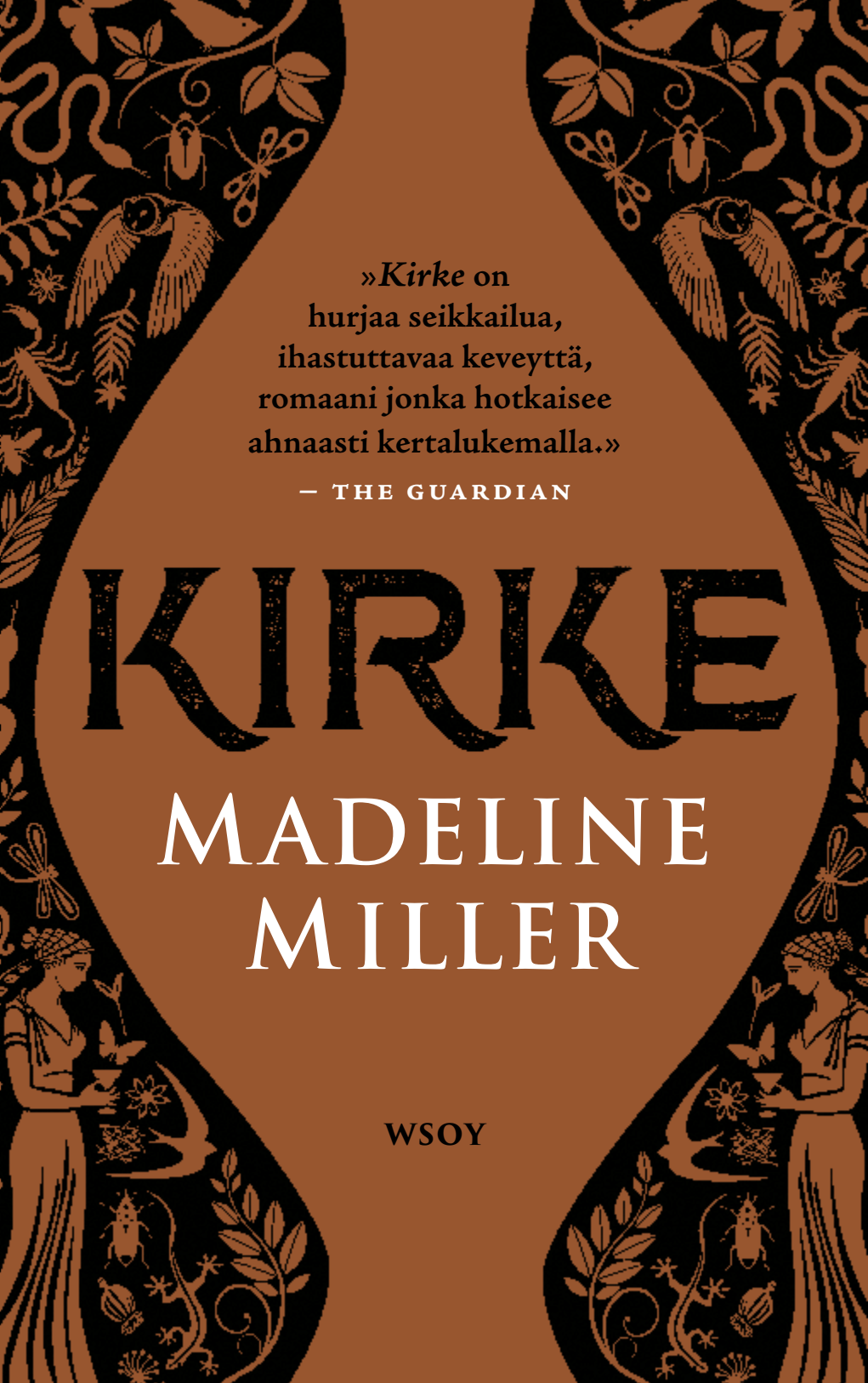
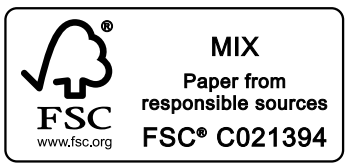

»*Kirke* on
hurjaa seikkailua,
ihastuttavaa keveyttä,
romaani jonka hotkaisee
ahnaasti kertalukemalla.»
– THE GUARDIAN
KIRKE
MADELINE
MILLER
WSOY

MADELINE MILLER

KIRKE

SUOMENTANUT IRMELI RUUSKA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos *Circe*
Copyright © 2018 by Madeline Miller
Suomenkielinen laitos © Irmeli Ruuska ja WSOY 2021
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-45216-5
PAINETTU EU:SSA

Nathanielille
νόστος

I

SILLOIN KUN minä synnyin, kaltaisilleni ei ollut vielä nimeä. Minua kutsuttiin nymfiksi, koska luultiin, että olisin samanlainen kuin äitini, tätini ja tuhannet serkkuni. Olimme vähäarvoisista jumalattarista vähäisimpiä, ja valtamme oli niin vaatimatonta, että se pystyi hädin tuskin varmistamaan iäisyytemme. Puhuimme kalojen kieltä ja hoivasimme kukkia, maanittelimme pisaroita pilvistä tai suolaa aalloista. Tuo sana, *nymfi,* määritti koko tulevaisuutemme. Meidän kielessämme se merkitsee paitsi jumalatarta myös *morsianta.*

Äitini oli heistä yksi, najadi, lähteiden ja purojen suojelija. Isäni iski häneen silmänsä ollessaan vieraana hänen isänsä Okeanoksen saleissa. Siihen aikaan Helios ja Okeanos istuivat usein toistensa pöydissä. He olivat serkuksia, samanikäisiä, vaikkei siltä näyttänyt. Isäni säihkyi kuin vastataottu pronssi, kun taas Okeanoksella oli ollut jo syntyessään vetistävät silmät ja syliin asti yltävä valkoinen parta. Molemmat olivat kuitenkin titaaneja ja viihtyivät paremmin toistensa seurassa kuin Olymposvuoren untuvikkojumalten kanssa, jotka eivät olleet todistamassa maailman luomista.

Syvällä maan kivisissä uumenissa sijaitseva Okeanoksen palatsi oli suuri ihme. Sen korkeat, holvikattoiset salit olivat kullattuja, kivipermannot jumalten vuosisataisen askelluksen

sileiksi kuluttamia. Jokaiseen huoneeseen kantautui Okeanoksen virran vaimea solina, joen, joka oli maailman makeiden vesien alkulähde, niin tumma, ettei tiennyt, mihin joki päättyi ja mistä kivinen uoma alkoi. Sen rannoilla kasvoi ruohoa ja himmeänharmaita kukkia, samoin lukematon määrä Okeanoksen lapsia, najadeja, nymfejä ja jokijumalia. Saukonsileinä, nauravaisina, kasvot hohtavina hämyistä ilmaa vasten he ojentelivat toisilleen kultaisia pikareita ja painivat keskenään, leikkivät lemmenleikkejään. Heidän keskellään istui liljamaista kauneuttaan hehkuva äitini.

Hänen hiuksensa olivat lämpimänruskeat, jokainen suortuva hohti kuin sisältä valaistuna. Varmasti hän tunsi isäni katseen, kuuman kuin nuotiosta huokuva paahde. Näen mielessäni, miten äiti asettelee pukuaan, jotta se laskeutuisi harteilta somasti. Näen kiiltävän välähdyksen sormien sipaistessa vettä. Olen nähnyt äitini tuhannet temput tuhansia kertoja. Isäni lankesi niihin aina. Hän uskoi, että hänen miellyttämisensä kuului maailman luonnolliseen järjestykseen.

»Kuka tuo on?» isäni kysyi Okeanokselta.

Okeanoksella oli jo monta isäni siittämää kultasilmäistä lastenlasta, ja hän iloitsi ajatellessaan, että saisi heitä lisää. »Minun tyttäreni, Perse. Hän on sinun, jos tahdot.»

Seuraavana päivänä isäni tapasi äidin lähteeltään ylämaailmasta. Se oli kaunis paikka, täynnä raskaskukkaisia narsisseja, yllä tammenoksien punos. Lähteessä ei ollut törkyä, ei limaisia sammakoita, vain puhtaita, pyöreitä kiviä, jotka vaihtuivat ruohikkoon. Jopa nymfitaiteen hienouksista piittaamaton isäni ihaili sitä.

Äitini tiesi isän tulevan. Hän oli hauras mutta ovela, hänen järkensä oli terävä kuin ankeriaan piikkihampaat. Hän ymmärsi,

miten hänenlaisensa pääsisi valtaan, eikä se onnistuisi äpärälästen ja rannalla kieriskelyn avulla. Kun isä seisoi hänen edessään kaikessa kunniassaan, hän nauroi tälle. *Vai makaisin kanssasi? Mitä varten?*

Tietysti isäni olisi voinut ottaa sen mitä tahtoi. Mutta Helios oli tuudittautunut siihen uskoon, että kaikki naiset orjatytöistä jumaluuksiin halusivat kärkkäästi päästä hänen vuoteeseensa. Hänen savuavat alttarinsa todistivat sen, isovatsaisten äitien ja lehtolapsien suomat uhrit.

»Naimisiin», äiti sanoi, »tai ei mitään. Ja jos menemme naimisiin, tiedäkin yksi asia: voit pitää tyttöjä mielin määrin vainioilla, mutta kotiin et tuo ketään, sillä vain minä vallitsen saleissasi.»

Ehtoja, rajoituksia. Isälleni se oli jotakin uutta, eivätkä jumalat rakasta mitään yhtä paljon kuin uusia asioita. »Sovittu», hän sanoi ja sinetöi sopimuksen antamalla äidille itse tekemänsä kaulanauhan, johon oli pujoteltu mitä harvinaisimpia meripihkahelmiä. Myöhemmin, kun minä synnyin, isäni antoi hänelle toisen kaulanauhan, ja sen jälkeen aina uuden, kun kolme sisarustani ilmaantuivat maailmaan. En tiedä, kumpaa äitini arvosti enemmän: noita hohtavia helmiä vai sisartensa kateutta silloin kun hän käytti niitä. Kai hän olisi keräillyt helmiään ikuisuuksiin asti, kunnes ne olisivat roikkuneet hänen kaulassaan kuin ies härän niskassa, elleivät korkeat jumalat olisi tehneet siitä loppua. Tuolloin heille oli jo selvinnyt, mitä me neljä olimme. Voithan sinä hankkia vielä lisää lapsia, he sanoivat äidilleni, mutta et Helioksen kanssa. Muut aviomiehet eivät kuitenkaan lahjoitelleet meripihkahelmiä. Se oli ainoa kerta, kun näin äitini itkevän.

Synnyttyäni yksi tädeistäni – säästän teidät kuulemasta hänen nimeään, koska tarinani vilisee tätejä – pesi ja kapaloi minut. Toinen huolehti äidistäni, maalasi punan takaisin hänen huulilleen, harjasi hiukset norsunluukammoilla. Kolmas meni ovelle ja päästi isäni sisään.

»Tyttö», äiti sanoi nyrpistäen nenäänsä.

Mutta isälläni ei ollut mitään tyttäriä vastaan, hehän olivat lempeäluontoisia, kultaisia kuin oliiveista puserrettu neitsytöljy. Ihmiset ja jumalat maksoivat hyvin siitä, että saivat jatkaa sukuaan heidän kanssaan, ja isäni aarrekammion väitettiin vetävän vertoja itsensä jumalten kuninkaan aarrekammiolle. Hän laski kätensä siunaavasti päälaelleni.

»Tytöstä voi tehdä hyvät naimakaupat», hän sanoi.

»Miten hyvät?» äitini tahtoi tietää. Saattaisi vähän lohduttaa, jos minut voisi vaihtaa johonkin parempaan.

Isäni mietti sitä samalla kun sormeili hiushaituviani ja tarkasteli silmiäni sekä poskieni piirteitä.

»Luulen, että hänet voi naittaa jollekin prinssille.»

»Prinssille?» äitini sanoi. »Et kai tarkoita kuolevaiselle?»

Äidin kasvoilta paistoi inho. Kerran pienenä kysyin, miltä kuolevaiset näyttivät. Isäni vastasi: »Voisi sanoa, että he ovat muodoltaan samanlaisia kuin mekin, mutta vain siten kuin mato muistuttaa valasta.»

Äitini oli ollut suorasukaisempi: *samanlaisilta kuin inhottavat, mädännyttä lihaa pursuvat säkit.*

»Totta kai hän nai jonkun Zeuksen pojista», äitini penäsi. Hän oli jo alkanut kuvitella istuvansa Olympoksen pidoissa kuningatar Heran oikealla puolella.

»Ei. Hänen hiuksensa ovat viirukkaat kuin ilveksen turkki. Ja tuo leuka. Sen terävyys ei miellytä.»

Äitini ei inttänyt enempää. Kaikkien tavoin hän tunsi tarinat Helioksen kiukusta silloin kun joku asettui tämän kanssa poikkiteloin. *Miten kultaisena hän hohtaakin, älä unohda hänen tultaan.*

Äitini nousi. Hänen vatsansa oli poissa, uuma entisellään, posket raikkaat ja neitseellisen ruusuiset. Meidänlaisemme toipuvat nopeasti, mutta äitini toipui vielä muita nopeammin, hänhän oli Okeanoksen tyttäriä, jotka pyöräyttävät lapsen yhtä helposti kuin kala kutee.

»Tule», hän sanoi. »Tehdään parempi.»

Kasvoin nopeasti. Imeväisikäni voi laskea tunneissa, leikki-ikäni kesti vain tuokion pitempään. Yksi tädeistä jäi luokseni toivoen pääsevänsä äitini suosioon ja antoi minulle keltaisten silmieni ja oudon, kimeän huutoni vuoksi nimen Kirke, *Haukka*. Mutta huomattuaan, ettei äitini piitannut hänen palveluksistaan sen enempää kuin maasta jalkojensa alla, hän kaikkosi.

»Äiti», minä sanoin, »täti on kadonnut.»

Äitini ei vastannut. Isäni oli jo lähtenyt vaunuihinsa taivaalle, ja äiti punoi hiuksiinsa kukkia valmiina lähtemään salaisia veden teitä myöten siskojensa luo ruohoisille joentörmille. Olisin voinut lähteä mukaan, mutta silloin olisin joutunut istumaan kaiken päivää tätieni jalkojen juuressa heidän juoruillessaan asioista, joista en välittänyt ja joita en ymmärtänyt. Niinpä minä jäin.

Isäni salit olivat pimeitä ja äänettömiä. Hänen palatsinsa oli Okeanoksen palatsin naapurina maan kivisissä uumenissa,

ja sen seinät olivat kiillotettua obsidiaania. Miksipä eivät olisi olleet? Ne olisivat voineet olla mitä tahansa maailmassa, verenpunaista Egyptin marmoria tai Arabian palsamia, isäni ei olisi tarvinnut kuin toivoa. Hän oli kuitenkin mieltynyt obsidiaanin kykyyn heijastaa hänen valoaan, siihen, miten sen silkoiset pinnat syttyivät tuleen, kun hän kulki ohi. Hän ei tietenkään ajatellut, miten synkiltä salit näyttäisivät hänen ollessaan poissa. Isäni ei ole koskaan osannut kuvitella maailmaa ilman häntä itseään.

Tuolloin sain tehdä mitä tahdoin: sytyttää soihdun ja juoksennella vapaasti katsoen, miten tummat lieskat seurasivat minua. Sain maata sileällä maalattialla ja kuluttaa sormillani pieniä reikiä sen pintaan. Missään ei ollut toukkia eikä matoja, vaikken osannut niitä kaivatakaan. Noissa saleissa ei elänyt mitään muuta kuin me.

Kun isäni palasi illalla, maa karehti kuin hevosenkylki, ja tekemäni reiät silottuivat. Hetkeä myöhemmin palasi äiti kukkaistuoksuineen. Hän ryntäsi tervehtimään isääni, ja isäni antoi hänen roikkua kaulassaan, otti tarjotun viinipikarin, meni hienolle hopeaistuimelleen. Minä seurasin kintereillä. *Tervetuloa kotiin, isä, tervetuloa kotiin.*

Juodessaan viinin isä pelasi lautapeliä. Kukaan ei saanut pelata hänen kanssaan. Hän asetti kiviset pelinappulat paikoilleen, pyöräytti lautaa ja asetti ne sitten uudestaan. Äiti upotti äänensä hunajaan. »Rakkaani, etkö tulisi nukkumaan?» Hän esitteli uhkeaa vartaloaan, pyörähteli hitaasti isäni edessä kuin paistuisi vartaassa. Silloin isäni jätti useimmiten pelinsä kesken, ei tosin aina, ja niistä hetkistä pidin eniten, sillä äitini lähti pois, paukautti mirhapuisen oven jäljessään kiinni.

Isäni jalkojen juuressa koko maailma oli kultaa. Valo hohti kaikkialta yhtä aikaa, hänen keltaisesta ihostaan, hänen loistavista silmistään, hänen hiustensa säihkyvästä pronssista. Hänen ihonsa oli kuuma kuin hiilipannu, ja painauduin niin lähelle kuin hän päästi, kuin lisko keskipäivän kivikkoon. Tätini oli sanonut, että jotkut vähäisemmät jumaluudet pystyivät tuskin katsomaan isääni, mutta minä olin hänen tyttärensä, suonissani kiersi samaa sukuverta, ja katselin hänen kasvojaan niin pitkään, että näin ne yhä silmissäni, kun käänsin katseeni pois, ne hehkuivat permannosta, hohtavista seinistä ja upotuksin koristelluista pöydistä, jopa omalta iholtani.

»Mitä tapahtuisi», minä sanoin, »jos joku kuolevainen näkisi sinut täydessä loistossasi?»

»Hän palaisi hetkessä poroksi.»

»Entä jos kuolevainen näkisi minut?»

Isäni hymyili. Kuuntelin pelinappuloiden liikettä, puuta vasten raapiutuvan marmorin tuttua ääntä. »Se kuolevainen pitäisi itseään onnekkaana.»

»Enkö minä polttaisi häntä?»

»Et tietenkään», isäni sanoi.

»Mutta onhan minulla samanlaiset silmät kuin sinullakin.»

»Ei», isäni sanoi. »Katsopa.» Hänen katseensa osui tulisijan viereen halkoon. Se hehkui, leimahti tuleen ja varisi tuhkana maahan. »Ja tuo on vasta vähäisin voimistani. Pystytkö samaan?»

Tuijotin halkoja koko illan. En minä pystynyt.

Sisareni syntyi, ja pian sen jälkeen veljeni. En osaa sanoa tarkkaan, miten kauan sitten. Jumalten päivät ovat kuin vesi-

putouksen juoksu, enkä ollut vielä oppinut kuolevaisten konstia laskea niitä. Voisi luulla, että isäni olisi opettanut meitä paremmin, hänhän tuntee jokaisen auringonnousun. Mutta jopa hän nimitti veljeäni ja siskoani kaksosiksi. Totta kyllä, he olivat veljeni syntymähetkestä saakka tiukasti yhteen kietoutuneita, kuin minkinpoikaset. Isäni siunasi molemmat käden eleellä. »Sinä», hän sanoi hohtavalle sisarelleni Pasifaelle. »Sinä menet naimisiin ikuisesti elävän Zeuksen pojan kanssa.» Hän puhui ennustajan äänellään, sillä, joka julisti tulevia tapahtumia. Äitini hehkui kuullessaan ne sanat, ajatteli pukuja, joita käyttäisi Zeuksen pidoissa.

»Ja sinä», isä sanoi veljelleni tavallisella äänellään, kaikuvalla, kirkkaalla kuin kesäaamu. »Jokainen poika kuvastaa äitiään.» Äitini oli mielissään ja katsoi sen luvaksi nimetä poikansa. Hän antoi veljelleni nimen Perses oman nimensä mukaan.

Sisarukseni olivat nokkelia ja huomasivat nopeasti, miten asiat olivat. He irvailivat minulle kärpänkäpäliensä takaa. *Hänen silmänsä ovat keltaiset kuin kusi. Hän rääkyy kuin pöllö. Hänen nimensä on Haukka, mutta hän on niin ruma, että häntä pitäisi sanoa Vuoheksi.*

Sellaisia heidän piikittely-yrityksensä alkuun olivat, vielä vaisuja, mutta ne terävöityivät päivä päivältä. Opin välttelemään heitä, ja pian he löysivät parempaa huvia Okeanoksen salien pienistä najadeista ja jokijumalista. Kun äitini lähti sisartensa luo, he kaksi menivät mukaan ja hallitsivat pian kaikkia myöntyväisiä serkkujamme, jotka olivat kuin hypnotisoidut mudut hauen kidan edessä. He keksivät satoja piinallisia leikkejä. Tule, Melia, he houkuttelivat. On olympolaisen muodin mukaista leikata hiukset vain niskaan yltäviksi. Miten ihmeessä saat

aviomiehen, jos et anna meidän leikata niitä? Kun Melia itki nähdessään itsensä siilimäiseksi kerittynä, he nauroivat, kunnes luolat kaikuivat.

Annoin heidän olla. Viihdyin paremmin isäni hiljaisissa saleissa ja vietin joka hetken, jonka vain voin, isäni jalkojen juuressa. Eräänä päivänä, ehkä palkkioksi, hän tarjoutui ottamaan minut mukaan käydessään pyhän karjansa luona. Se oli suuri kunnia, sillä se merkitsi, että pääsisin hänen kultaisiin vaunuihinsa ja saisin nähdä kaikkien jumalien kadehtimat eläimet, viisikymmentä puhtaanvalkoista hiehoa, jotka ilahduttivat hänen silmäänsä, kun hän matkasi joka päivä maailman ylitse. Nojauduin vaunuissa jalokivin koristetun laidan yli ja katsoin ihmeissäni alla vilahtelevaa maata: syvänvihreitä metsiä, rosoisia vuoria ja avaraa, kauas levittyvää merensineä. Etsiskelin kuolevaisia, mutta eihän heitä niin ylhäältä nähnyt.

Karjalauma eli ruohikkoisella Thrinakian saarella kahden sisarpuoleni kaitsemana. Kun saavuimme perille, sisareni juoksivat heti meitä vastaan ja roikkuivat isäni kaulassa huudahdellen jotain. He kuuluivat kauneimpiin kaikista isäni kauniista lapsista, ja heidän ihonsa ja hiuksensa olivat kuin sulaa kultaa. He olivat nimeltään Lampetia ja Faethusa. *Valoisa* ja *Loistava.*

»Entä kenet olet tuonut mukanasi?»

»Hän on varmasti Persen lapsia, katsopa hänen silmiään.»

»Tietenkin!» Lampetia – luullakseni Lampetia – silitti hiuksiani. »Kultaseni, älä ole huolissasi silmiesi vuoksi. Älä yhtään. Äitisi on hyvin kaunis, mutta hän ei ole ollut koskaan vahva.»

»Silmäni ovat samanlaiset kuin teidänkin», sanoin.

»Onpa herttaista! Ei, kulta, meidän silmämme hehkuvat kuin tuli, ja hiuksemme ovat kuin auringonkilo vedessä.»

»Teet viisaasti, jos pidät omasi palmikolla», Faethusa sanoi. »Silloin ruskeat raidat eivät näytä yhtä pahalta. Sääli, ettet voi peittää ääntäsi samalla lailla.»

»Jospa hän olisi puhumatta. Se auttaisi, eikö vain, sisko?»

»Niin auttaisi.» He hymyilivät. »Mennäänkö katsomaan lehmiä?»

En ollut nähnyt vielä koskaan lehmää, en minkäänlaista, mutta se ei haitannut: eläimet olivat niin kauniita, etten kaivannut vertailukohdetta. Niiden karva oli puhdas kuin liljan terälehti, ja lempeitä silmiä kehystivät pitkät ripset. Sarvet oli kullattu – se oli siskojeni työtä –, ja kun eläimet kumartuivat syömään ruohoa, niiden kaula taipui kuin tanssijalla. Selkä kiilsi himmeän hohtavana laskevan auringon valossa.

»Voi!» minä sanoin. »Saanko koskettaa niitä?»

»Et», isäni sanoi.

»Haluatko kuulla niiden nimet? Tuo on Valko, tuo Kirkassilmä ja tuo Kullannuppu. Tuolla ovat Sievä ja Soma, Kultasarvi ja Hohto. Tuolla on Kullannuppu ja tuolla –»

»Sanoit jo Kullannupun», totesin. »Sanoit, että *tuo* on Kullannuppu.» Osoitin aiemmin mainittua, rauhallisesti märehtivää lehmää.

Sisareni katsoivat toisiaan, sitten isääni, loivat häneen kultaisen silmäyksen. Mutta isä vain katseli lehmiään hajamielisenä loistossaan.

»Taidat erehtyä», he sanoivat. »Tuo, jonka juuri mainitsimme, on Kullannuppu. Ja tämä on Tähdikki, tämä Välkky ja –»

»Mikä tuossa on?» isäni kysyi. »Onko Somalla rupi?»

Sisareni kiirehtivät oitis katsomaan. »Mikä rupi? Voi, ei kai! Voi sinua, Soma-kurjimus, olet satuttanut itsesi. Voi sitä kelvotonta, joka sinua on satuttanut!»

Kumarruin lähemmäs, jotta näkisin. Rupi oli aivan pieni, pienempi kuin pikkurillini kynsi, mutta isäni rypisti otsaansa. »Hoitakaa se huomiseen mennessä.»

Sisareni nyökyttelivät: *Totta kai, totta kai. Olemme kauhean pahoillamme.*

Astuimme takaisin vaunuihin, ja isäni tarttui hopeapäisiin ohjaksiin. Sisareni painoivat vielä viimeiset suukkonsa hänen käsiinsä, ja sitten hevoset hypähtivät liikkeelle ja kiidättivät meitä halki taivaan. Ensimmäiset tähtikuviot pilkistivät jo himmenevän valon läpi.

Muistin isäni joskus kertoneen, että maassa oli tähtitieteilijöiksi sanottuja miehiä, joiden tehtävänä oli pitää kirjaa hänen nousustaan ja laskustaan. He olivat suuressa arvossa kuolevaisten joukossa, heitä pidettiin palatseissa kuninkaiden neuvonantajina, mutta toisinaan isäni viivytteli asian tai toisen vuoksi ja saattoi heidän laskelmansa häpeään. Silloin tähtitieteilijät raahattiin palvelemiensa kuninkaiden eteen ja surmattiin huijareina. Isäni oli hymyillyt kertoessaan sitä. He saivat ansionsa mukaan, hän sanoi. Helios Aurinkoa ei sitonut muu kuin hänen oma tahtonsa, eikä kukaan saisi määrätä hänen tekemisiään.

»Isä», minä sanoin sinä päivänä, »olemmeko nyt niin paljon myöhässä, että tapamme tähtitieteilijöitä?»

»Olemme», hän vastasi ravistellen helkkyviä ohjaksia. Hevoset syöksähtivät eteenpäin, ja maailma hämärtyi allamme, yön varjot nousivat sumuna meren rajasta. En kat-

sonut. Rintaani kouristi, aivan kuin riepua väännettäisiin kuivaksi. Ajattelin tähtitieteilijöitä. Kuvittelin heitä, kun he matelivat siellä kutistuneina, selkä kumarassa. Älkää, he huusivat luiseville polvilleen langeten, ei se ollut meidän vikamme, aurinko oli myöhässä.

Aurinko ei ole koskaan myöhässä, kuninkaat vastasivat valtaistuimiltaan. On rienausta väittää niin, teidän on kuoltava! Ja niinpä kirves heilahti ja katkaisi anelijat kahtia.

»Isä», sanoin, »minulla on outo olo.»

»Sinulla on nälkä», hän sanoi. »Olemme jo myöhässä pitopöydästä. Sisaresi saisivat hävetä, kun viivyttivät meitä.»

Söin päivällisellä hyvin, ja silti tunne viipyi. Ilmeeni näytti kai oudolta, sillä Perses ja Pasifae alkoivat naureskella divaanillaan. »Nielaisitko sammakon?»

»En», minä sanoin.

He vain nauroivat äänekkäämmin, kihnuttivat verhottuja jäseniään vastakkain kuin suomujaan kiillottavat käärmeet. Sisareni sanoi: »No, millaisia isämme kultaiset hiehot olivat?»

»Kauniita.»

Perses nauroi. »Hän ei tiedä! Onko tuon tyhmempää otusta olemassakaan?»

»Ei», sisareni sanoi.

Minun ei olisi pitänyt kysyä, mutta olin vielä ajatuksissani, näin mielessäni ne marmorilattioilla lojuvat silvotut ruumiit. »Mitä minä en tiedä?»

Sisareni täydelliset minkinkasvot. »Tietysti sitä, että isä panee niitä. Sillä tavalla hän tekee uusia. Hän muuttuu häräksi ja siittää vasikoita ja paistaa sitten vanhat lehmät. Sen vuoksi karjaa luullaan kuolemattomaksi.»

»Ei isä tee niin.»

He ulvoivat naurusta ja osoittelivat punoittavia kasvojani. Meteli houkutteli äidin paikalle. Hän rakasti sisarusteni pilailua.

»Kerroimme Kirkelle lehmistä», veljeni sanoi äidille. »Hän ei tiennyt.»

Äitini nauru helisi hopeisena kuin kivien päälle soliseva vesi. »Tyhmyri-Kirke.»

Niin minun vuoteni silloin kuluivat. Tahtoisin sanoa, että odotin kaiken aikaa poispääsyä, mutta totta puhuen pelkään, että olisin hyvinkin saattanut vain ajelehtia eteenpäin, aikojen loppuun asti, luullen, ettei olemassa ollut mitään muuta kuin se ankeus.

»Tämä kirja on suunnattoman suuri lahja jokaiselle joka lukee löytääkseen oman rohkeutensa ja tarkoituksensa.»

– Affinity Konar

KIRKE VARTTUU isänsä, auringonjumala Helioksen saleissa. Nuori nymfi on syrjitty ja kiusattu omiensa parissa, joten hän hakeutuu pian ihmisten seuraan. Kun Kirke rohkenee uhmata jumalia, hänet karkotetaan kauas Aiaian-saarelle. Saaren yksinäisyydessä Kirke koulii itsestään mahtavan noidan ja kasvaa oman elämänsä vahvaksi valtiattareksi. Vaikka näyttämönä on mystinen jumalien, hirviöiden ja nymfien maailma, Kirke on sisimmältään aivan kuin kuka tahansa meistä. Ja vaikka Kirke tunnetaan noitana joka taikavoimillaan muutti Odysseuksen miehet sioiksi, hän on myös nainen ja omistautuva äiti. Ja kyllä, huonosti käyttäytyviä miehiä eksyy Kirken saarelle: sikala täyttyy.

»[Miller] antaa Kirkelle äänen monisärmäisenä ja kehittyvänä henkilönä. *Kirke* on todella ihastuttavaa luettavaa, siinä yhdistyy elävästi tuttujen tarujen versiot ja niihin liittyvät muut myytit päähenkilön omaan, ihmisluontoa syvästi erittelevään, sovittavaan ja lopulta puhdistavaan tilintekoon.»

– NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

www.wsoy.fi | 84.2 | ISBN 978-951-0-45216-5